

† Tomaž Robar.

Iz življenja rajnega.

Po prav kratki a mučni bolezni je umrl v najlepši moški dobi 42 let v mariborski bolnici dne 3. januarja strojni stavec Cirilove tiskarne g. Tomaž Robar. Pokojni je bil rodom iz Slovenske Bistrice ter rojak rajnega ravnatelja g. dr. Jerovška, na kojega pobudo je tudi stopil kot učenec v tiskarno sv. Cirila. Od učne dobe do mnogo — mnogo pretrane smrti je bil rajni uslužben v Cirilovi tiskarni 25 let. Dolgo časa je bil meter »Straže«, »Slovenskega gospodarja«, »Glasnika najsv. Src« in sploh vseh številnih listov, ki so izhajali v Cirilovi tiskarni po vojni. Ko je naročilo podjetje nove stavne stroje, se je izvežbal pokojni v zelo kratkem času v enega najbolj spretnih stavcev na stroj. Bil je zelo vesten pri delu in je izvrševal najbolj kočljivo poverjena mu dela z vso natančnostjo. Po naravi je bil vesel, iskren tovariš in dober mož svoji ženi. Pred leti si je postavil v Mariboru hišo z vrtom, kar si je prištedil kot varčen in marljiv stavec. S pokojnim je zgubila Cirilova tiskarna težko nado-

mestljivo delavno moč in žalujoča žena najboljšega moža. Ohranimo rajnemu Tomažu trajno hvaležen spomin v molitvah! Žalujoci ženi in materi naše iskreno sožalje!

Pogreb.

Na Kraljevo popoldne smo spremenjali rajnega Tomaža na njegovi zadnji poti iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju na magdalenski mirodvor. Za krsto so stopali sorodniki, pokojnikov stanovski tovariši iz vseh tiskarn v Mariboru z venci iz svežih cvetlic ter zelenja, g. mestni župnik Mihael Umek, monsignor Vreže, slivniški g. župnik Mihelič, ravnatelj Cirilove tiskarne g. Fr. Hrastelj, g. M. Kranjc in mnogo občinstva. Številno spremstvo na zadnji poti je dokazalo pokojnikovo občo priljubljenost. Založinke mu je zapelo pevsko društvo »Grafika« in poslovalne besede mu je govoril v imenu stanovskih tovarišev g. V. Eržen, ki se je poslovil od blagega Tomaža kot od tovariša, sobojvnika in prijatelja!

Zagonetna smrt posestnice. V Dragučovi pri Sv. Marjeti ob Pesnici so našli na Novega leta dan mrtvo 50letno posestnico Marijo Pristavnik. V hišo pokojne je odšla občinska komisija, ki je dognala, da je Marija umrla nasilne smrti in je bila najbrž zadavljena na Silvestrovo.

Hudo ranjen. Pri Devici Mariji na Brezju pri Mariboru je došlo do fantovskega pretepa. 27letni čevljar Rudolf Benčič je dobil tri zabodljaje v hrbet in so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Obraz so razrezali neznanec viničarju Ignaciju Muster iz Gruškovcev pri Ptuj. Težko poškodovani se zdravi v ptujski bolnici.

Še pravočasno preprečen požar. V Ptuj na Ljutomerski cesti, v trinadstropni hiši g. Adamiča iz Ljubljane, je pustil nekdo v sobi tleči pepel. Od prikritih žerjavice se je vnelo pohištvo. Dim je prodril na hodnike in alarmiral druge stanovalce hiše, da so s pomočjo stražnika udrili v stanovanje in pogasili ogenj, sicer bi bila postala žrtev požara hiša, pod koje streho biva devet družin.

Vlomilci odnesli 1000 kg pšenice. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja so vdrl v lomilci v Slomšekov dom, iz katerega so odnesli 1000 kg pšenice in so napravili škodo 750 Din. Eden od nezaželenih nočnih posetnikov je zgubil žepni robec z monogramom, na podlagi te najdbe so nepoštenjake izsledili.

Plaz zasul cesto. V noči na 3. januar se je odtrgal plaz s hriba in zasul cesto Borl—Sv. Florjan pri km 5.500 v dolžini več metrov.

Prijeta morilca. Poročali smo že, da so našli dne 22. decembra 1933 zjutraj umorjenega v Malem Brebrovniku pri Ivanjkovcih 65letnega samskega viničarja Antona Balažiča. Sodno raztelesenje je dognalo, da je imel več smrtnih zabodljajev in skoro vsa rebra polomljena. Dne 4. januarja so izsledili orožniki večino Balažiču oropanih reči pri viničarju Jožefu Bohincu pri Železnih durih, v občini Ljutomer okoli. Bohinc in njegova žena sta izdala, da sta morilca brata Janez in Anton Bohinc. Oba ahetiranca sta priznala pod težo dokazov dejanje in valita krivdo na 30letno vdovo Milko Vogrinčec, ki je sorodnica morilcev in bi naj bila zasnovala napadalni načrt. Sokrivde je obdolžen tudi Vogrinčkin 21letni brat Janko. Vogrinčeva je stanovala prav tik pri Balažiču. Od bratov Bohinc je Janez oženjen, star 30 let, je bil sedaj viničar pri Mali Nedelji, do 1. novembra lani pa pri Jeruzalemu. Anton je star komaj 22 let in je stanovan do aretacije pri Janezu. V zapore o moškega sodišča so oddani: Oba brata Bohinc, Milka Vogrinčec in njen brat.

Uboj pred sodiščem. Lani 24. novembra je zabodel z nožem 21letni krojaški pomočnik Konrad Vučko iz Srednje Bistrice v Prekmurju posestnikovega sina Antona Soka, ki je en mesec na to umrl v bolnici v Murski Soboti. Pri razpravi v Mariboru dne 4. januarja je obtoženec tajil krivdo, a je le bil obsojen na pet let in 1 mesec robije ter na trajno zgubo častnih pravic.

OBČINE IN KATEHETSKE NAGRADE.

Zakon daje občinam možnost, s katero je združena moralna dolžnost, da dajo katehetom nagrado za velik trud, ki ga imajo z verskim poukom in krščansko vzgojo otrok. Pravica do take nagrade je že izrečena v sv. pismu z znanim rekom: »Vreden je delavec svojega plačila.« Dandanes ko je gmo-tono stanje duhovščine radi gospodarskih razmer jako slabo, je taka nagrada tem bolj potrebna. Zložitev občin, ki se je v lanskem letu izvršila, je na ta način ustvarjenim velikim občinam olajšala možnost izplačevanja te primeroma male nagrade. In vendar se je zgodilo, kakor smo obveščeni, da po mnogih občinah ta nagrada ni postavljena v proračun. To ni pravilno ter bi se moralo na vsak način popraviti.

Zapomniti si je treba. Celjski nemško-nacionalni list »Deutsche Zeitung« je objavil 4. januarja naslednjo zahvalo nemškega gubernika na prireditvi »Švabsko-nemške kulturne zveze« v Celju na Silvestrov večer: »Odkritosrčno se iznova zahvalimo oblastim, ki niso našim kulturnim prireditvam delale nobenih ovir.«

30letnico je obhajal te dni znani mariborski šolski svetnik in vpokojeni g. profesor Franc Jerovšek. Naše iskrene čestitke!

Za ravnatelja dijaškega semenišča v Mariboru je imenovan profesor dr. Al. Osterc.

Dopust v jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča. Obsojenci pod enim letom in sicer 150 po številu, bodo odpušteni iz mariborske jetnišnice. Njihov dopust bo trajal do konca meseca marca, nakar bodo zopet pozvani, da odsedijo ostanek kazni.

Vlom v trgovino. Neznanci so prišli s ponarejenimi ključi v Lepošovo trgovino šivalnih strojev, koles itd. na Aleksandrovi cesti v Mariboru. Iz nasilno odprte ročne blagajne so odnesli 107 Din gotovine, 1 gramofon in 40 gramofonskih plošč. Škoda znaša 3000 Din.

Radi raka v železcu se je obesil v Mariboru v Loški ulici Franc Wutte.

Obešenega so našli v gozdu proti Limbušu pri Mariboru neznanega moškega brez dokumentov. Moral je viseti že dalje časa. Bil je bos in v razcapani obleki.

Obesil se je na Otiškem vrhu pri Dravogradu brezposelni mesar Franc Pridger.

Obupna dejanja radi neuslišane ljubezni. V Dravogradu je služboval začasni orožnik Milutin Rakovič. Zaljubljen se je v Anico Pernatovo, hčerko posestnika in trgovca v Dravogradu, na Robindvoru. Anica pa bi imela poročiti podpreglednika finančne kontrole dne 2. januarja t. l. Na Novega leta dan ob pol petih zjutraj je prišel Rakovič na Robindvor, oddal je na Anico iz službenega samokresa dva strela in je nato ustrelil nase trikrat. Na strele so prihiteli domači v Aničino sobo, kjer so našli hčerko in orožnika v krvi. Poklicani zdravnik je ugotovil, da sta zadeli Anico ob strani vratu dve krogli, a sta rani le lažjega značaja, orožnik pa je umrl kmalu po prevozu v bolnišnico.

Otroka so našli v Muri. Lani po leti je neznano kam zginil šletni fant gosp. Törnerja v Lakošu v Prekmurju. Pred dnevi so našli pogrešanega otroka v Muri ob madžarski strani.

Svojevrsten jubilej. V Gornji Radgoni je slavil zadnje dni 50letnico tamošnji grobar Franc Velcl. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da je že pokopal Velcl 12.000 faranov župnije Sv. Petra v Gor. Radgoni.

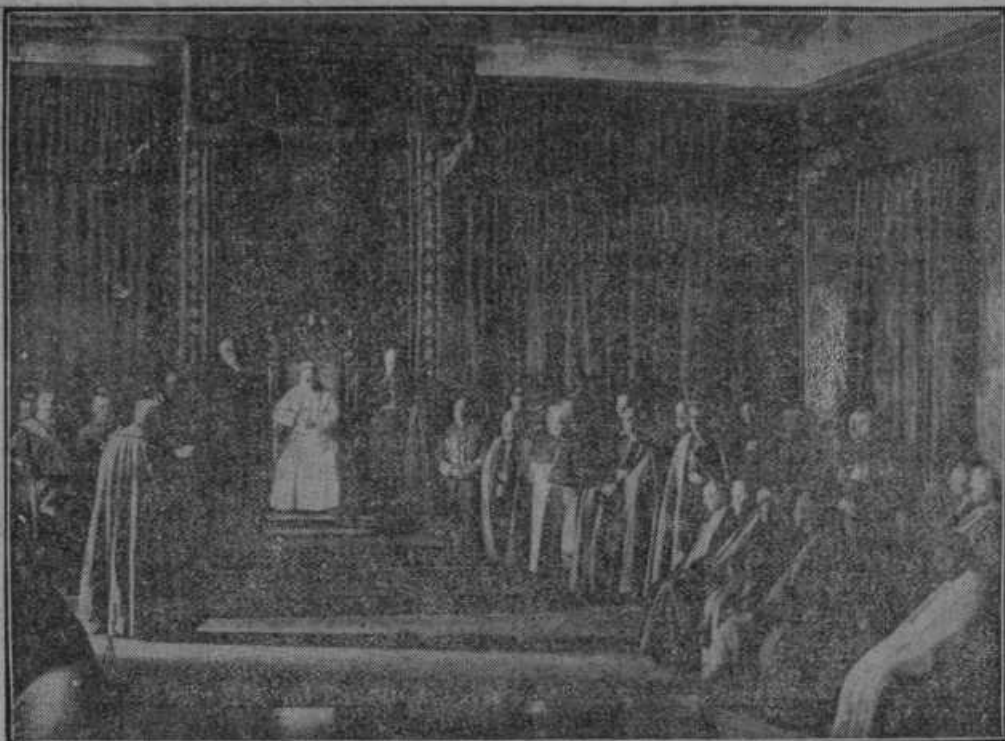
Dve žrtvi tihotapstva. Na Novo leto zjutraj sta prekoračila iz Avstrije našo mejo v Prekmurju dva tihotapca s saharinom. Na graničarjev poziv »Stoj!« sta se spustila v beg, nakar je straža streljala. Eden od tihotapcev je bil zadet smrtno, drugi le ranjen in oddan v bolnico v Murski Soboti. Švercarja sta doma od Male Nedelje.

Nov zasilni most čez Savinjo v Celju je dograjen in odprt za osebni in vozovni promet.

Smrt znanega slovenskega obrtnika. V Celju je umrl znani in obče spoštovani ključavničarski mojster g. Rebek Ivan v starosti nad 70 let. Rajni je bil požrtvovalen in neustrašen narodnjak pod rajno Avstrijo. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin!

Samomor. 45letni delavec Ant. Cvetko v Trbovljah je pogнал celo plačo, katero je prejel ob zadnjem plačilnem dnevu, po grlu. Ko ni imel niti pare v žepu, se je podal v stanovanje, kjer se je obesil iz obupa, ne da bi speča žena znala, da si misli končati življenje.

Trije vlomilci obsojeni. Planinc Rupert, strojnik iz Vidma pri Krškem, Ivan Grum, delavec na Jesenicah, Ivan Jošt, čevljarški pomočnik, nazadnje v Slovenjgradcu, so organizirali koncem julija 1933 na Jesenicah vlomilsko bando. Obtožnica jim je očitala 12 vlovov ter tatvin in napad na jetničarja v Kranjski gori, odkoder so hoteli tički 12. oktobra pobegniti nasilnim potom iz zapora. Že popoldne dne 12. oktobra je opazil jetničar pri sodišču v Kranj-

Papeža Pija XI. božični govor pred kardinali.

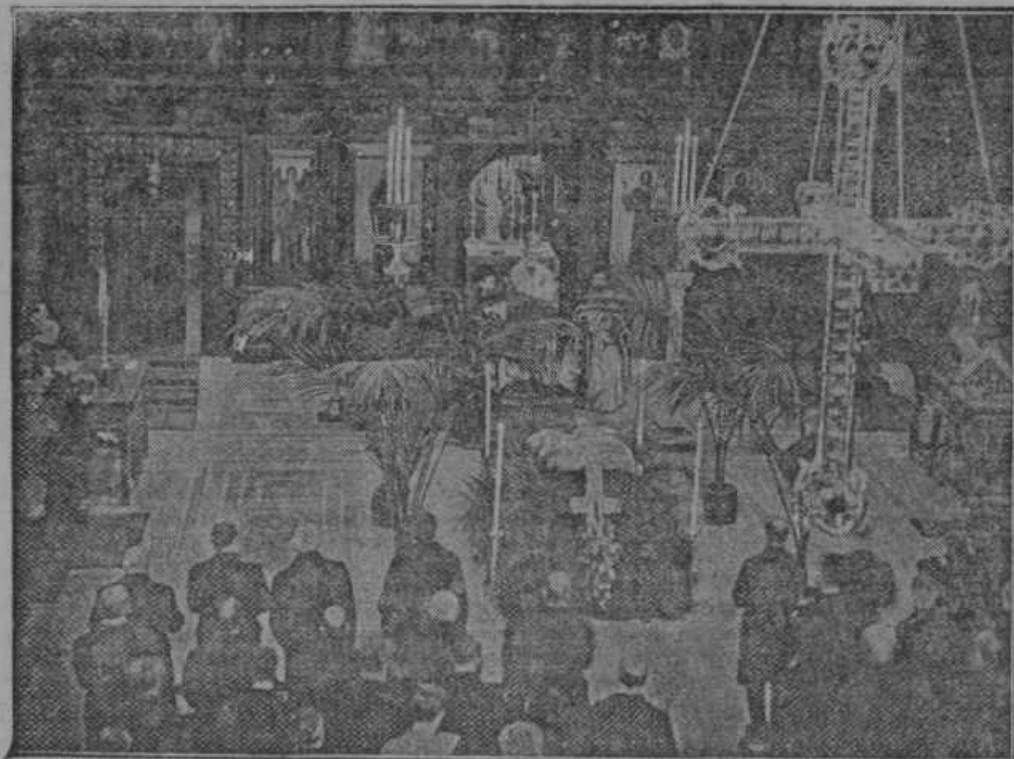
ski gori, da nameravajo vsi trije zaprti vlomilci pobegniti. Okoli 8. ure zvečer se je podal jetničar z revolverjem v roki v zapore in je odvzel trojki obleke. Ko je odprl vrata v celico Planince, se je ta pogнал v paznika in ga pričel daviti. Z vrat je strgal žabico na ključavnici, udarjal z njo paznika po glavi in ga vrget na tla. Jetničar in Planinc sta se valjala po tleh in ob tej priliki je vlomilec iztrgal pazniku iz rok ključ. Ko je imel v rokah ključ, je skočil proti vratom ter je skušal paznika zapreti v zaporno celico, kar se mu pa ni posrečilo. Paznik je oddal dva strela, ki pa nasilneža nista zadela. Kaznjeneec je pobegnil iz celice na hodnik, a ni mogel dalje, ker je prispela medtem že orožniška pomoč. Planinc je imel v celici že zvezano rjuho in brisačo, da

bi se bil po njih spustil z okna na cesto. V borbi s Planincem je dobil paznik precejšnje poškodbe. Vlomilska deteljica je priznala vse očitane ji vlo-me ter tatvine in je bila v Ljubljani obsojena tako-le: Planinc na triletno robijo, Grum na poldrugo leto strogega zapora, Jošt na 10 mesecev strogega zapora.

Dva velika vloma v Ljubljani. V Ljubljani je bilo vlomljeno v trgovino Bata in odnešeno gotovine 32.000 Din. O vlomilcih še ni sledi. Iz Zadrugne kleti osrednje vinarske zadruge na Kongresnem trgu je bilo iz železne blagajne s ponarejenim ključem ukradeno nekaj gotovine, za 4910 Din cigaret in več gramofonskih plošč.

Nož v srce. V Silvestrovi noči se je zgodil v St. Rupertu na Dolenjskem krvav slučaj, ki priča o skrajni podivjanosti. Jože Jamar, doma iz Zloganja v škocijanski občini, je bil uslužben pri gospodarju Jožefu Tomincu v St. Rupertu. Predno je legel Jamar spat, je čul pred gospodarjevo hišo ropot ter kreg. Šel je pogledat, kedo razgraja. Jedva se je pojavil zunaj, ga je zabodel neznanec z nožem naravnost skozi srce. Zabodeni je izdihnil na mestu.

Prijeta ponarejevalca naših kovancev. Orožniki iz Črnuč na Kranjskem so predali v ljubljanske zapore 25letnega Franca in njegova tovariša, ker sta prav spretno ponarejala naše 20dinarske in 50dinarske novce. Franc in njegov tovariš sta razpečavala ponarejene kovance v vaseh za Savo, po St. Jakobu, Podgorici in Pšati. Naredila sta jih že precej in so bili dokaj spretno izdelani. Po zunanosti se kovanci po 20 in po 50 Din, katere sta razpečavala, niso prav nič ločili od pravih. Le nekoliko lažji so bili in cvenk je bil bolj zamolkel. Kovancev sicer fanta doslej še nista mnogo razpečala, ker so ju le prekmalu zasačili. V neki gostilni na Pšati sta oba fanta obsedela ter zapitek plačala s ponarejenim denarjem. Domači so stvar naznanili orožnikom

Mrtvaška služba božja za umorjenega romunskega ministrskega predsednika v Londonu.

na Črnučah, ki so takoj začeli iskati. Aretirani France je po poklicu strojni ključavničar in je v življenju že marsikatero zagodel. Pri preiskavi so našli pri njem 12 ponarejenih kovancev po 50 Din in 4 po 20 Din.

Bombni atentat na naš konzulat v Celovcu. Dne 4. januarja zvečer je vrgel neznanec na poslopje našega konzulata v Celovcu bombo, ki je stavbo precej poškodovala. Naš konzul in njegova družina sta ostala nepoškodovana.

Strašna rudniška nesreča. V rudniku Nelson v Duchcovem na Čehoslovaskem se je pripetila eksplozija. Nesreča je zahtevala 150 rudarskih življenj, ki zapuščajo 129 sirot.

Strašna povodenj v Kaliforniji. Večdnevno deževje zadnjih dni je povzročilo po srednji in južni Kaliforniji v Severni Ameriki povodenj, kakršne ni bilo od leta 1877. Poplava je zahtevala blizu 180 smrtnih žrtev in povzročila mnogo milijonov dolarjev škode. Več tisoč ljudi je ostalo brez strehe, veliko stotin pa jih je ranjenih. Narastle vode so odnesle približno 20 mostov. Mesto Glendale je ostalo brez pitne vode, okraj Montrose pa brez luči. V Los Angelesu je padlo v 24 urah nad 30 cm dežja in na posameznih ulicah je dosegla voda višino nad 1 meter. Del vrta za divje zveri je poplava popolnoma porušila. Mnogo divjih zveri je pobegnilo ter povzročilo strah v okolici. V Montresu je vodni val, visok približno 8 metrov, porušil dom frontnih bojovnikov, pri čemer sta našli smrt 2 ženski. Popolnoma je opustošena tudi okolica Beverley Hillsa pri Hollywoodu. V okolici Crescente pogrešajo 30 ljudi, o katerih menijo, da so našli smrt v valovih. Pri Los Angelesu je padel avtomobil v narastlo deročo reko ter je 6 potnikov utonilo. Na raznih mestih je voda pretrgala železniške nasipe, radi česar je postal promet nemogoč. Prav posebno hudo so trpela zaradi poplavl mesta Pasadena, Compton, Venice in Glendale.

Razvaline potniškega letala Köln—Bruselj—London. Smrtno ponesrečilo je 8 potnikov in 2 pilota.

Nova zaloga nabožnih predmetov je dospela, posebno križev, kipov, slik in podobic itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Denarnice za drobšč kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Predivo in konopljo vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dežkov trg.

Beseda naši mladini.

Dopis kmeta iz okolice Slovenjgradca.

Le malokdo opazi, kakšne žalostne razmere vladajo ponekod med našo mladino. In če kdo to vidi, si navadno misli: je pač mladina; ko bodo postali strejši, se bodo že spametovali. Toda star pregovor pravi: Kar se je Janezek naučil, Janez zna. Če je človek pred nekaj leti ali desetletji opazoval fante, ki so se zbirali v družbah in ob nede-

ljah pri cerkvi ter včasih tudi v gostilnah pri kapljici vina, je videl, da so bili v нравnem in verskem oziru po večini na dosti visoki stopnji. Dandanes se je v tem oziru mnogo spremenilo na slabše. Posurovelost se je začela na nevaren način širiti med mladino. Surova postaja beseda. Če takšnega fanta ogovoriš, dobiš kot odgovor psovko, zasoljeno s slovensko in celo s prav ostudno italijansko kletvico. Gorje pa mlademu, neizkušnemu fantu, ki pride v družbo takšnih besednih surovežev! Še bolj gorje poštememu dekletu, ki zaide v družbo, v kateri švigajo semtertja kletvice in klafarske besede kot strele po poletnem ozračju. Surovo je postalo dejanje takšnih fantov. Koliko

Stediti je treba že pri vžigalicah.

Ljudski pregovor se glasi, da je treba pri-četi s štednjo pri šibicah. V sedanjih letih obče krize, pomanjkanja ter brezposelnosti se krči konzum šibic celo v Nemčiji od leta do leta, kakor je razvidno iz naslednje statistike. Zadnje leto pred vojno je znašala uporaba šibic v celi Nemčiji 86.237 milijonov komadov, l. 1926-1927 126.571 mil. kom., leta 1927-28 129.842 mil. kom., l. 1928-29 131.699 mil. kom., leta 1929-30 170.780 mil. komadov. Pri okroglih 65 milijonih celotnega nemškega prebivalstva uporabi 1 Nemeec letno 2627 komadov šibic, ali 7,2

Januš Golec:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Dunaj sam se je tresel pred četami Krucev, ki so pustošile po Moravskem in radi tega je pričel cesar s Tökölyjem pogajanja, da pomiri nemirneže. Do pravega izmirjenja med Madžari in Dunajem sploh ni prišlo. Turki so podpihovali Tökölyja in mu obetali kraljevske svobodščine. Emerik se je čutil mogočnega glavarja reda vajene in z vsem potrebnim oskrbljene vojske, katera je posedala oporo doma in v inozemstvu.

Turki so šli v mržnji do Habsburžanov tako daleč, da je imenoval sultan Emerika Tököly s posebno diplomu za kralja Krucev in mu podelil gospodstvo čez osrednje Ogrsko. V znamenje nove oblasti je prejel: krono, zastavo ter buzdovan. Bil je Turčiji podložen »hospodar«, ki je plačeval sultanu na leto 40.000 piastrov davka in mu je moral biti za slučaj poziva na uslugo z vsemi svojimi četami.

1. nadaljevanje.

Kraljevska čast, vojaška moč in s tem tudi preskrba z denarnimi sredstvi je bila najboljša nagrada Emeriku, ker je poslušnil častihlepje svoje žene Helene. Saj je bila pravzaprav ona glava prvega kraljestva Krucev.

Čisto varnega se kralj Emerik kljub povišanju le ni počutil. Ni si zbral stalnega sedeža, vladal je sedaj s tega pa zopet z drugega gradu v neprestani pripravljenosti, da udari na Habsburžane ali odhiti na pomoč turškemu sultanu.

Davke in sploh sredstva v denarju in blagu so izterjevale bande Krucev od plemičev izven mej Emerikove kraljevine, in od trgovcev, ki so vzdrževali kupčijske zveze med Budimpešto in Carigradom. Kaj je bilo bolj zapeljivo, nego klati, ropati, dobro jesti ter piti in za vse zločine žeti mesto krvniške sekire ali vrvi kraljevsko pohvalo in nagrado!

Emerikova vojska je bila vdana kralju. Kaka izdajstva, poverebe ali pobegi se sploh niso dogajali.

Kruci so bili celo po pojmi tedanjega kulturnega sveta na celem svetu edina tolovajska organizacija, ki je imela od zunanjega sveta priznanega kralja in kraljico iz tolikanj imenitnega rodu Zrinjskih.